

РЕШЕНИЕ

№ 382

гр. Пловдив, 14.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 2-РИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на двадесет и седми октомври през две хиляди двадесет и
трета година в следния състав:

Председател: Нестор Сп. Спасов

Членове: Емилия Ат. Брусева
Радка Д. Чолакова

при участието на секретаря Катя Н. Митева
като разгледа докладваното от Емилия Ат. Брусева Въззивно търговско дело
№ 20235001000424 по описа за 2023 година

Производство по чл.258 и сл. от ГПК.

Постъпила е въззивна жалба вх. №*** от ***г. от "П." ООД – гр. П., ул."К.В." № **, ет.*, ЕИК *** – чрез процесуалния му представител адв. П. С. със съдебен адрес: гр. П., ул."И.В." № **, ет.*, офис № ** против решение №56/27.04.2023г., постановено по т.д. №18/2022г. по описана Окръжен съд – П., с което е осъдено "П." ООД – гр. П., ул."К.В." № **, ет.*, ЕИК *** да заплати на В. С. Д. ЕГН ***** от гр. П., ул. "Ц.Ш." № ** сумата 507 290 лева, дължима на основание чл.125 ал.3 от ТЗ, представляващи паричната равностойност на дружествения и дял от капитала на "П." ООД – гр. П. към 31.01.2021г., ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на исковата молба – 02.02.2022г., до окончателното изплащане и с което е осъдено "П." ООД – гр. П., ул."К.В." № **, ет.*, ЕИК *** да заплати на В. С. Д. ЕГН ***** от гр. П., ул. "Ц.Ш." № ** направените разноски по делото в размер на 40 104 лева.

Жалбоподателят моли съда да обезсили обжалваното решение като недопустимо, тъй като предявеният иск е за сумата 504 750 лева, а съдът се е произнесъл по такъв с размер 540 750 лева като е уважил претенцията до размер от 507 290 лева, а е отхвърлил за остатъка до 540 750 лева. Евентуално - моли да се отмени обжалваното решение и по същество – да

постанови друго, с което да отхвърли предявения иск – по съображения, подробно развити в жалбата. Счита решението за необосновано, тъй като съдът не е кредитирал приетите по делото заключения на съдебно – счетоводните експертизи, според които в активите, посочени в баланса на дружеството са включени вземания, за които е изтекла погасителната давност, както и несъбираеми вземания, поради открито производство по несъстоятелност на контрагентите или поради неудовлетворяване в рамките на индивидуалното принудително изпълнение в резултат на издаден изпълнителен лист и образувано изпълнително производство.

Въззиваемата страна В. С. Д. ЕГН ***** от гр. П., ул. "Ц.Ш." № ** – чрез своя пълномощник адв. Я. Д., със съдебен адрес: гр.С., ул."М.Б." № *, вх.,*, ет.* изразява становище за неоснователност на въззивната жалба и моли атакуваното решение да бъде потвърдено. Намира за неоснователни оплакванията на жалбоподателя за наличие на основания за намаляване балансовата стойност на чистия актив – посочен в представения и неоспорен от страните счетоводен баланс към 31.01.2021г.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства и доводите на страните, намира за установено следното:

Иск с правно основание чл.125 ал.3 от ТЗ.

Ищецът В. С. Д. ЕГН ***** от гр. П., ул. "Ц.Ш." № ** твърди, че е била съдружник в "П." ООД – гр. П. като е притежавала 25 дяла с номинална стойност 50 лева всеки от капитала на дружеството. Твърди, че на 23.10.2020г. е отправила предизвестие до дружеството като го е уведомила, че желае да прекрати членственото си правоотношение. Посочва, че тримесечния срок на предизвестието е изтекъл на 23.01.2021г., след настъпването на който момент членственото и правоотношение с дружеството се явява прекратено. Твърди, че след прекратяване на участието и в дружеството, имуществените последици от това не са уредени между нея и ответника и то не и е заплатило стойността на дружествения дял.

Моли съда да постанови решение, с което да осъди ответното дружество "П." ООД да и заплати сумата 504 750 лева, представляваща стойността на притежавания от нея дружествен дял, ведно със законната лихва, считано от предявяване на иска до окончателното изплащане на главницата, както и разносните по делото.

Ответникът "П." ООД– гр.П., ул."К.В." № * признава предявения иск по основание, но го оспорва по размер. Признава обстоятелството, че ищцата е била съдружник, притежаваща 25 дяла от капитала на дружеството, признава и факта на отправеното предизвестие и получаването му от дружеството на посочената в исковата молба дата, изтичането на тримесечния срок от отправянето му, както и обстоятелството, че имуществените отношения по този повод са останали неуредени. С отговора на исковата молба дружеството представя баланс към 31.01.2021г. – месецът, в който е настъпило прекратяването на членственото правоотношение. Твърди, че в него са включени активи, които представляват несъбираеми вземания. Основанията – според дружеството – те да са несъбираеми са: **1. открито производство по несъстоятелност на длъжника /вземанията**

от "Г. - П" АД в размер на 686281.79 лева, от „Л.АД – гр. П. в размер на 18 745.58 лева, от „Ф.“ АД в размер на 1951.60 лева и от „П-ш.“ ООД в размер на 18 150.91 лева, 2. **изтекла погасителна давност** /вземания от „А.“ ООД в размер на 5700.97 лева, от „А.“ ООД в размер на 4566.88 лева, от „Б.“ ЕООД в размер на 24 329.38 лева, от „Б.“ АД в размер на 26871.60 лева, от „В.“ ЕООД в размер на 2670.74 лева, от „Г.“ ООД в размер на 22 229.61 лева, ат ЕТ „Е.-Г.С.“ в размер на 2852.32 лева, от „Д.“ ООД в размер на 74 747.58 лева, от „Д.“ ООД в размер на 33971.91 лева, ат „Д.“ ООД в размер на 2273.43 лева, от „Е.П“ ЕООД в размер на 1302.44 лева, от „Е.“ ЕООД в размер на 3281.76 лева, от „З.“ ООД в размер на 11260.03 лева, от ЕТ „И.*-И.Б.“ в размер на 18291.10 лева, от „Н.“ ООД в размер на 48160.73 лева, от „Н.С.“ ООД в размер на 4391.43 лева, от „С.“ ЕООД в размер на 688.12 лева, от ЕТ „С.-С.С.“ в размер на 12 498.16 лева, от „Ф.и.г. ЕООД в размер на 46 076.84 лева и от „Ч.“ ЕООД в размер на 5652.16 лева/. Уточнението на твърдяните като несъбираеми вземания по размер, основание и длъжник е извършено впоследствие, с молба вх. №***/04.07.2022г. Общият размер на несъбираемите вземания – според ответника - е 801 052.79 лева.

Твърди, че дружеството има предоставени и две банкови гаранции. Посочва също, че в неразпределената печалба участват и вземания от „В.“ ООД в размер на 54103.53 лева и от ЧЗП Д.Д. в размер на 70 778.01 лева, които са погасени след съставяне на баланса, но преди завеждане на делото – на 24.01.2022г. Счита, че с всички тези вземания следва да бъде намален чистия актив, на база на който следва да се определи стойността на дела на ищцата. Наведено е и възражение за изтекла погасителна давност по отношение на претенция за заплащане на дивидент от преди 2014г.

С допълнителната искова молба ищцата твърди, че според представения с отговора на исковата молба счетоводен баланс към 31.01.2021г. в актива са включени дълготрайни материални активи, нематериални активи и краткотрайни материални активи в размер на 2 331 000 лева, а пасивът /без собствения капитал, резервите и финансовия резултат/ е в размер на 302 000 лева. На тази база паричната равностойност на всички дялове е в размер на 2 029 000 лева, а стойността на притежаваните от ищцата 25 дяла е 507 250 лева. Счита, че тези данни се потвърждават и от ГФО към 31.12.2020г., който дружеството е обявило в Търговския регистър.

Намира, че неоснователно твърдението за наличие на основание за намаляване стойността на актива, само поради факта, че част от вземанията на дружеството са към несъстоятелни длъжници, доколкото в производствата по несъстоятелност чрез осребряване на имуществото ответникът би могъл да постигне удовлетворяването им. Посочва, че правото и на вземане по чл.125 ал.3 от ТЗ няма връзка с правото и на дивидент, макар че решение за разпределяне на натрупаната и осчетоводена печалба не е вземано от общото събрание на съдружниците нито през 2020г., нито през 2021г.

С допълнителния отговор се поддържа становището, взето с първоначалния такъв като се излагат съображения, че при определяне стойността на дела на ищцата по баланса в него не следва да се включват посочените като несъбираеми вземания.

Не се спори между страните, че ищцата е бил съдружник в "П." ООД като е притежавала 25 дяла с номинална стойност 50 лева всеки от капитала на дружеството. Не се спори и относно обстоятелството, че участието и в дружеството е било прекратено, предвид отправеното писмено предизвестие, връчено на управителя на "П." ООД чрез нотариална покана на **г. /стр.22 – 24 от делото на ОС/ и изтичане на тримесечен срок от отправянето му. Прекратяване на членственото правоотношение на ищцата с дружеството е настъпило на 24.01.2021г.

Прекратяването на участието на съдружника в дружеството поражда правото му да получи паричната равностойност на дружествения си дял, въз основа на счетоводен баланс към края на месеца, през който е настъпило прекратяването. Съгласно императивната разпоредба на чл.125 ал.3 от ТЗ именно по този начин следва да се уредят имуществените последици от прекратяването на участието на съдружника в дружеството, поради наличие на някоя от предпоставките по чл.125 ал.1 от същия закон.

По делото от страна на ответника с отговора на исковата молба е представен счетоводен баланс на "П." ООД към релевантния момент – края на месеца, през който е настъпило прекратяването. Твърди се обаче, че от активите по него следва да се изключат посочени като несъбираеми вземания. Във връзка с тези твърдения е допусната съдебно – счетоводна експертиза, а предвид – оспорването - и повторна такава, както и допълнителна задача към повторната такава.

В заключението на вещото лице М.М.Л. данните относно стойността на дела на ищцата при прекратяване на членственото и правоотношение са определени на основание представените от ответното дружество баланс към 31.01.2021г. и оборотна ведомост. Така собствения капитал на дружеството възлиза на 2 029 496.17 лева. Тази стойност е определена като от балансовата стойност на всички активи – 2 331 000 лв. се извади стойността на задълженията – 302 000 лв. Определен по този начин делът на ищцата е на стойност 507 374 лева. Според заключението по тази експертиза не може да се даде категоричен отговор за редовността на воденото от ответника счетоводно отчитане, поради липса на извършен одит и резултати от такъв. Няма данни да има несъбираеми вземания, нито съществува законово основание те да бъдат включвани в позицията „печалба“. При наличие на несъбираеми вземания, се извършва обезценка и се създава провизия за несъбираемо вземане, което следва да бъде извършено в годината, в която настъпват обстоятелствата, обезценяващи актива.

В заключението на повторната експертиза, възложена на вещото лице Л.Г.Я. – Т., при същите изходни данни – Баланс и оборотна ведомост, представени от ответника, е достигнато до същия извод относно стойността на дела на ищцата – 507 250 лева. Същият е изводът и по втория поставен въпрос, а именно – вземанията са част от активите и не участват пряко в печалбата. Вещото лице Т. е дала и варианти за определяне на стойността на дружествения дял на ищцата при евентуално съобразяване с твърдяното от ответника наличие на несъбираеми вземания, които биха довели до промЯ. в размера на активите. Общата сума на вземанията, за които ответникът твърди, че не могат да бъдат събрани –

поради изтекла погасителна давност, поради откриване на производство по несъстоятелност на длъжника или невъзможност за събиране по принудителен ред, заради липса на имущество – възлиза на 631 460.42 лева. Ако сумата на активите бъде намалена с тази сума, то стойността на дружествените дялове на ищцата би била 349 500 лева. При отговор на въпроса дали счетоводството на ответника е редовно водено експертът посочва, че инвентаризация на вземания не е правена, а в актива намират отражение вземания, за които са налице обективни данни за невъзможност за събирането им. Така в баланса те не са показани в реалния им размер. В съдебно заседание на 19.12.2022г. вещото лице е обяснило, че при анализа на данните е взело предвид фактурите, посочени като основание на вземанията в списъка, представен от ответника /стр.178 – 180 от делото на ОС/ и само на тази база е отчитала дали са изтекли пет години от възникване на задължението. Като начален момент, от който е изчислявала давностния срок, е годината, следваща възникването на задължението. Посочва, че по отношение преценката за изтичане на петгодишния давностен срок, е имала предвид само фактурите, като от ответника не са и предоставили информация дали са предприети действия за събирането им, предявени ли са по съдебен ред, както и дали от счетоводството са изпращали писма за потвърждаването им. По отношение на включеното в списъка на ответника като несъбираемо вземане от „Н.“ ООД в размер на 48160.73 лева, посочва, че не е включила същото при изчисляване на активите, тъй като представените фактури касаят друго дружество.

Според допълнителното заключение на вещото лице Л.Г.Я. – Т., ако към трудно събираемите вземания в размер на 656 089.03 лева се включат и вземанията от „Н. г.“ ООД в размер на 48 160.73 лева, активите биха възлезли на 1 626 750.24 лева, а делът на ищцата – на 331 187.50 лева. При изключване и на сумите по предоставени гаранции и обезпечения, активите биха били 1 561 750.24 лева, а делът на ищцата – 314 937.50 лева. Дадени са и още няколко варианта в зависимост от това дали в активите следва или не да се включат вземания към несъстоятелни дружества, към „Б.“ ЕООД, „Ф.и.г. ЕООД и „В.“ ЕООД – с оглед наличието на данни за сключени споразумения за погасяване и /или издаден изпълнителен лист и предприето принудително изпълнение.

Касае се за различни варианти при определяне стойността на активите на ответното дружество, като изчисленията са направени съобразно предоставените на експертизата данни и съобразно въпросите, които страните са целели да установят. Не се касае до необоснованост на изводите на вещото лице, доколкото то извършва **изчисления** и предлага варианти, всеки от които поотделно би бил приложим, ако бъде възприет един или друг **правен** резултат. Дали е приложим някой от различните варианти зависи от установено ли е по делото наличие на несъбираеми вземания, които необосновано да са отразени като съществуващи във финансовия отчет на ответника. Дали има такива е предмет на изследване на много обстоятелства и фактори, а не зависи само от изтичането на определен срок.

На първо място ответникът не е ангажирал доказателства за това от кой момент е настъпила изискуемостта на твърдяните като несъбираеми вземания. Не е задължително

датата на издаване на фактурата да съвпада с падежа на задължението за плащане. Възможно е да са налице обстоятелства, водещи до спиране или прекъсване на давността.

По отношение на вземанията от дружеството „Б.“ ЕООД в размер на 24 329.38 лева ответникът твърди тяхната несъбираемост, поради изтичане на петгодишната давност, а се установява, че между страните е налице споразумение за плащане от 03.08.2016г. и анекс от 06.12.2021г. за признаване за вземанията и е уговорено разсроченото им плащане. По отношение на вземанията от „Ф.и.г. ЕООД в размер на 46 076.84 лева. Споразумение е сключено и с „В.“ ООД от 03.01.2019г., последвано от анекс от 25.03.2019г. Против длъжника „В.“ ЕООД ответникът се е снабдил с изпълнителен лист от 05.06.2013г. за сумата 2670.74 лева.

Ето защо варианти, при които се определят дадени вземания като несъбираеми и се предлага изключването им от стойността на активите, само на база предположения за погасяване по давност на същите, не могат да бъдат възприети като правилни.

По отношение вземанията от "Г. - П" АД в размер на 686281.79 лева, от „Л.АД – гр. П. в размер на 18 745.58 лева, от „Ф.“ АД в размер на 1951.60 лева и от „П-ш.“ ООД в размер на 18 150.91 лева: Съгласно чл.628а ал.1 от ТЗ давността спира да тече, докато трае производството по несъстоятелност. При първите три от посочените дружества се касае за открито производство по несъстоятелност, в рамките на което ответникът е предявил вземанията си, те са приети, а производството се намира във фазата по осребряване на имуществото на длъжника. Това се установява от справка в търговския регистър и от ангажираните в тази връзка писмени доказателства от ответника. Тъй като давностния срок е спрял, не може да се твърди, че вземанията са погасени на това основание. На този етап не може да се приеме, че вземанията са несъбираеми, тъй като след приключване на осребряването, ответникът би могъл да получи суми по бъдещата сметка за разпределение. Не би могло да се говори за несъбираемост на вземанията, само защото е налице производство по несъстоятелност на длъжника. Да, наличието и на други кредитори, някои от които обезпечени, би могло да понижи вероятността за събирането им. Но преди да приключи производство по несъстоятелност, което е универсално принудително производство и в този смисъл - средство за събирането им, не биха могли обосновано да се определят като несъбираеми. По отношение вземането „П-ш.“ ООД в размер на 18 150.91 лева – дружеството действително е заличено от търговския регистър през 2015г. Вземанията на ответника са били приети в производството по несъстоятелност като не са ангажирани никакви доказателства дали се е стигнало до удовлетворяването им.

Не е ясно защо се иска изключване от стойността на активите и на сумите, представляващи дадени банкова гаранция и обезпечение пред НАП и Министерство на икономиката - с оглед вида на осъществяваната дейност. Това са налични парични средства, които също формират активите на дружеството, независимо от моментното им предназначение.

Във връзка с вземанията, за които твърди несъбираемост, ответникът се позовава на провеждаща се, инициирана от негова страна, проверка от НАП относно правото да бъде

извършена корекция в годишната данъчна декларация за 2021г. Каквито и да са резултатите от тази проверка, те не биха оказали влияние върху настоящия правен спор. Дори и да бъде извършена обезценка на вземане по смисъла на чл.35 от ЗКПО, тя не би се отразила на баланса към 31.01.2021г., защото към този момент самият ответник не е отписал това вземане като несъбираемо нито през текущата година, нито през годината на настъпване на някое от обстоятелствата по чл.37 ал.1 от ЗКПО.

Ищцата няма претенция за част от печалбата и не твърди да е взимано решение за разпределяне на такава между съдружниците, поради което съдът не коментира направеното възражение за изтекла погасителна давност по отношение на претенция за заплащане на дивидент от преди 2014г.

Неоснователно е и твърдението на ответника, че в неразпределената печалба участват и вземания от „В.“ ООД в размер на 54103.53 лева и от ЧЗП Д.Д. в размер на 70 778.01 лева, които са погасени след съставяне на баланса, но преди завеждане на делото – на 24.01.2022г. В заключенията и на двете експертизи, приети по делото се сочи, че във формираната печалба не участват каквито и да са вземания. Напълно неясно е и защо се иска с конкретните две вземания - от „В.“ ООД в размер на 54103.53 лева и от ЧЗП Д.Д. в размер на 70 778.01 лева - да бъде намален чистия актив, на база на който следва да се определи стойността на дела на ищцата. Касае се за съществуващи вземания по баланса към януари 2021г., които са събрани впоследствие - през 2022г. Очевидно и те формират актива на дружеството към релевантния за спора момент.

Ето защо по отношение на варианта, който следва да се възприеме за определяне на стойността на дружествения дял на ищцата, съдът намира, че той е съвпадащия по двете заключения – и това на Л., и това на Т. на база представените от ответното дружество баланс към 31.01.2021г. и оборотна ведомост. По него собствения капитал на дружеството възлиза на 2 029 496.17 лева. Тази стойност е определена като от балансовата стойност на всички активи – 2 331 000 лв. се извади стойността на задълженията – 302 000 лв. Определен по този начин дялът на ищцата е на стойност 507 250 лева. Предявеният иск е за сумата 504 750 лева, до който размер искът се явява основателен. Над този размер до присъдената сума 507 290 лева, тъй като няма искане, съдът се е произнесъл свръхпетитум и в тази част решението му следва да бъде обезсилено, а производството за разликата над 504 750 лева до присъдения размер 507 290 лева – прекратено като недопустимо. В останалата част – относно осъждане на ответника да заплати на ищцата сума до 504750 лева решението следва да се потвърди като правилно и законосъобразно.

На основание чл.78 ал.1 ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените от същата разноси по производството пред въззивния съд в размер на 18 170.40 лева.

С оглед на гореизложеното съдът

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решение №56/27.04.2023г., постановено по т.д. №18/2022г. по описана Окръжен съд – П., В ЧАСТТА, с която е осъдено "П." ООД – гр. П., ул."К.В." № **, ет.*, ЕИК *** да заплати на В. С. Д. ЕГН ***** от гр. П., ул. "Ц.Ш." № ** **сума над 504 750 лева до присъдения размер от 507 290 лева**, дължима на основание чл.125 ал.3 от ТЗ, представляващи паричната равностойност на дружествения и дял от капитала на "П." ООД – гр. П. към 31.01.2021г., ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на исковата молба – 02.02.2022г., до окончателното изплащане и **ПРЕКРАТЯВА** производството по делото в тази част като недопустимо.

ПОТВЪРЖДАВА решение №56/27.04.2023г., постановено по т.д. №18/2022г. по описана Окръжен съд – П., с което е осъдено "П." ООД – гр. П., ул."К.В." № **, ет.*, ЕИК *** да заплати на В. С. Д. ЕГН ***** от гр. П., ул. "Ц.Ш." № ** сума до размер от 504 750 лева, дължима на основание чл.125 ал.3 от ТЗ, представляващи паричната равностойност на дружествения и дял от капитала на "П." ООД – гр. П. към 31.01.2021г., ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на исковата молба – 02.02.2022г., до окончателното изплащане и с което е осъдено "П." ООД – гр. П., ул."К.В." № **, ет.*, ЕИК *** да заплати на В. С. Д. ЕГН ***** от гр. П., ул. "Ц.Ш." № ** направените разноси по делото в размер на 40 104 лева.

ОСЪЖДА "П." ООД – гр. П., ул."К.В." № **, ет.*, ЕИК *** да заплати на В. С. Д. ЕГН ***** от гр. П., ул. "Ц.Ш." № ** сумата 18 170.40 лева – разноси по производството пред въззивния съд.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния Касационен Съд в едномесечен срок от съобщаването му на страните – при наличие на предпоставките по чл.280 от ГПК.

Препис от решението да се връчи на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____